

1. Referentie

Referentie	De Koster, M. (2002). <i>Weerbaar, weerspanning of crimineel? Meisjes en jonge vrouwen tussen emancipatie en delinquentie tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw</i> . Onuitgegeven doctoraatsthesis. VUB, Faculteit Letteren en wijsbegeerte, Vakgroep geschiedenis.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	
Publicatievorm	Onuitgegeven doctoraatsthesis.

2. Abstract

Deze onderzoeks fiche geeft de kernzaken uit een historisch criminologisch onderzoek naar de toepassing van de wet op kindbescherming van 1912 in een Antwerpse kinderrechtsbank weer. Dit onderzoek mondde uit in een doctoraatsthesis die tot doel had meer en nieuwe inzichten te verkrijgen in de problematiek van criminaliteit en deviantie van vrouwelijke jongeren door deze problematiek te kaderen in een historisch perspectief. Het onderzoek beperkt zich daarom niet tot crimineel- of deviant- zijn, maar richt zich tot de studie van 'problematische' gedragingen om meer licht te werpen op hoe mensen leven en omgaan met normen. De onderzoekster analyseerde 184 aanvragen door ouders tot plaatsing van hun minderjarig kind in de periode van 1912-1913, 53 van deze aanvragen hadden betrekking op meisjes. Op basis van deze dossiers werden de verschillende opeenvolgende stadia van de 'criminele carrières' van meisjes en jonge vrouwen uitgetekend, gaande van het als 'problematisch' gedefinieerde handelen naar het contact met politie en justitie, het doorlopen strafrechtelijk systeem tot het (mogelijk) belanden in een instelling.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Delinquentie, Welzijn en gezondheid
Trefwoord(en)	Daderschap, sancties/maatregelen, gedrags-en emotionele problemen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Margo De Koster Rue du Poirier 10, bureau 11/202 B-1348 Louvain-la-Neuve Tel.: 010/47 42 65 Fax.: 101/47 49 29 Email: margo.dekoster@uclouvain.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	1. Wat is het profiel van de ouders die op basis van de wet op kindbescherming van 1912 plaatsing aanvroegen van hun minderjarige dochter op basis van "wangedrag"? 2. Wat is het profiel van de dochters?
-----------------	---

	3. Welke vormen van “wangedrag” werden aangeklaagd? 4. Welke specifieke conflicten en strategieën gingen schuil achter het verzoek om plaatsing? 5. Welk traject doorliepen de meisjes in het strafrechtelijk apparaat?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Historisch-criminologisch onderzoek op basis van 184 ouderlijke verzoeken tot plaatsing in 1912-1913.
Onderzochte groep	Minderjarige meisjes die in 1912-1913 voor de Antwerpse kinderrechtbank kwamen door een verzoek tot plaatsing van hun ouders.
Bereik	Antwerpen/Vlaanderen

7. Resultaten

Algemene resultaten	Slechts 17 % van de vervolgte meisjes en vrouwen kwamen voor de rechtbank op initiatief van een wetsdienaar: niet de overheid, maar de leden van de bevolking zelf speelden een voorname rol in het aanbrengen van zaken voor justitie. Het grootste deel van de klachten kwam van de ouders van de aangeklaagde meisjes, die de wet van 1912 werd door ouders gebruikt als een instrument tot tuchting van hun ‘rebel’ en ‘onhandelbare’ kinderen. Daarnaast werden ook zaken aangedragen door andere burgers, in dit geval ging het voornamelijk om diefstal. De onderzoekster concludeert dat criminaliteitsstatistieken deels een weerspiegeling zijn van wat burgers zelf als ontoelaatbaar beschouwen.
Voornaamste redenen voor aanvraag tot plaatsing	-De dochter leverde geen of onvoldoende bijdrage aan het gezinsinkomen: het meisje weigerde te werken, spendeerde een groot deel van haar loon aan vermaak of had het ouderlijke huis verlaten. In dit verband werd de aanvraag ingediend om ergere misstappen van de dochter te voorkomen en haar productieve bijdrage bij thuiskomst afdwingen. -Een ongepaste of onzedelijke levenswijze van de dochter: ofwel ontglipte de vrijetijdsbesteding van het meisje de ouderlijke controle wat hen deed vrezen voor seksuele contacten en een aantasting van de familiereputatie, ofwel had het losbandige gedrag van het meisje een schandaal veroorzaakt. In dit geval werd de aanvraag ingediend als aanpak/vermijding van een schandaal.
Maatschappelijk profiel van de familie	De weerspannige dochters en hun klagende ouders behoorden tot de minst welvarende en meest kwetsbare bevolkingsgroepen: -Op één na kwamen alle meisjes uit behoeftige of arme gezinnen uit de arbeidersklasse -Eén derde van de aanvragende ouders was weduwe of weduwnaar. Daarnaast werden verschillende aanvragen door een voogd gedaan. -Verschillende vaders werkten als losse havenarbeider, waren gedurende bepaalde periodes werkloos of moesten diverse jobs combineren. -In iets minder dan een derde van de gevallen waren vader en/of moeder eenmaal correctioneel veroordeeld.
Maatschappelijk profiel van de meisjes	-De overgrote meerderheid van de meisjes was op het moment van de klacht tussen 15 en 18 jaar oud. -De meisjes werkten als fabrieksarbeidster, kleermaakster, strijkster, dienstmeid of als dienstster in een café. -In vier gevallen was er niets op het gedrag van het meisje aan te merken en kwam de klacht voort uit conflicten tussen de ouders of uit de onmogelijkheid om voor het kind te zorgen. In drie van deze gevallen sprak de rechter het meisje dan ook vrij.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

De Koster, M. (2001) Ongepast gedrag van jonge vrouwen en (generatie)conflicten. Ouderlijke klachten over onhandelbare dochters bij de kinderrechtbank van Antwerpen in 1912-1913 en 1924-1925, *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis / Cahiers d'Histoire du Temps Présent. Jeugd en maatschappij / Jeunesse et société*, 8, 101-131.

DE KOSTER, M (2001) Over ongeregelde dochters en klagende ouders. De kinderrechtbank van Antwerpen, 1912-1913. In Lis, C. & Soly, H. (eds.) (2001), *Tussen dader en slachtoffer. Jongeren en criminaliteit in historisch perspectief*, Brussel: VUB-Press.